

۱- موارد کدام گزینه درباره شعر و نثر «قرن چهارم و نیمه اول قرن پنجم» نادرست است؟

- (الف) از ویژگی‌های مشخص شعر این دوره، سادگی فکر و روانی کلام است.
 (ب) شاعران این دوره بیشتر به واقعات درونی توجه دارند و مفاهیم ذهنی در اشعار آن‌ها بیشتر است.
 (ج) پس از ناصر خسرو، کسانی مروزی قصاید تمام و کمال در شعر حکمی و اندرزی (تعلیمی) سرود.
 (د) نثر این دوره ساده و روان است و بیشتر به موضوع‌های حماسی، ملی و تاریخی توجه دارد.
 (ه) نویسندگان در نثر خود، بیشتر از اشعار و امثال فارسی استفاده می‌کردند.

(۱) الف - ب - ج (۲) ب - ج - د (۳) الف - د - ه (۴) ب - ج - ه

۲- از نظر تاریخ ادبیات کدام گزینه درست است؟

- (۱) زبان پارتی در دوره هخامنشیان رایج بود و تا اوایل دوره سامانی نیز آثاری به این زبان تألیف می‌شد. این زبان در شمال و شمال شرقی ایران متداول بود.
 (۲) فارسی باستان در سال‌های ۵۵۹ ق. م تا ۳۳۰ م. رایج بود. آثار برجای مانده زبان فارسی باستان، فرمان‌ها و نامه‌های شاهان هخامنشی است که به خط میخی نوشته شده است.
 (۳) برخی از قطعات شعر پهلوی، بازمانده اشعار تعلیمی و اخلاقی است که در میان اندرزنامه‌های منشور جای دارند مانند یادگار زریران که اصلی پارتی دارد.
 (۴) پس از براق‌تادن سامانیان، طاهریان نخستین دولت اسلامی ایران بودند. ادبیات فارسی دری هم تقریباً هم زمان با این دولت پدید آمد. منطقه‌ی رواج فارسی دری، نخست در مشرق و شمال شرقی ایران بود.

۳- در همی ایبات به‌جز ویژگی‌های زبانی سبک خراسانی مشاهده می‌شود.

- (۱) داروی فربهی ز تو یافت زمین و آسمان / تربیتی نما مرا از برخورد که لاغرم
 (۲) نقل ما خوشه‌ی انگور بود / از بر سر بر چون پر عقاب
 (۳) خروشید سیندخت و بشخود روی / بکند آن سیه گیسوی مشک بوی
 (۴) دل مرا عجب آید همی ز کار هوا / که مشکبوی سلب شد ز مشکبوی صبا

۴- متن کدام گزینه جزء نثرهای سده‌ی ششم است؟

- (۱) ابلیس را برایشان مهتر کرد تا این جان را بهری بکشند ... و آن فرشتگان را بفرمود با ابلیس تا بر زمین بیاشند و خدای را پرستند و فرمان‌بردار او گردشان و ملک زمین یکسر او را داد.
 (۲) رسول را مردی شاید که بر سخن گفتن دلیر باشد و سفرهای بسیار کرده بود، و از هر دانشی بهره دارد و حافظ و پیش بین باشد و قد و منظر نیکو دارد و اگر مردی پیر و عالم باشد بهتر بود.
 (۳) دوستان گزیده و معینان شایسته را به‌دست آوردن نافع‌تر ذخیرتی و مُربح‌تر تجارتی باید پنداشت. و اگر کسی را هر دو طرف ممهّد شود که دوستان را عزیز و شاکر تواند داشت به کمال مراد برسد.
 (۴) چنان دانست که او حاجت خانه خواهد خواست و به دلش اندر بود که اگر حاجت خانه خواهد بدو بخشد، پس گفت که دویست اُشتر از آن من بیاورده‌اند. بفرمای تا اُشتران من باز دهند.

۵- در کدام گزینه ویژگی‌های «زبانی، ادبی و فکری» سبک عراقی، به ترتیب، درست ذکر شده است؟

- (۱) فراوانی ترکیبات کهن رواج بیشتر قالب‌های شعری به‌ویژه غزل / رواج حسنّ غزل
 (۲) ورود لغات ترکی به زبان فارسی / رواج منظومه‌های داستانی / فراوانی زهدستایی و وعظ
 (۳) کاهش لغات و ترکیبات عربی / خوش آهنگ شدن اوزان شعری / رواج عشق زمینی در غزل
 (۴) از میان رفتن لغات مهجور فارسی / به کارگیری ردیف‌های فعلی ساده / رواج هجو و هزل در شعر

۶- آرایه «تلمیح» در کدام ابیات وجود دارد؟

- (الف) وقتی امیر مملکت خویش بودمی / اکنون به اختیار و ارادت غلام دوست
 (ب) بوی محبوب که بر خاک احبّا گذرد / نه عجب دارم اگر زنده کند عظم رمیم
 (ج) شب تار است و ره وادی ایمن در پیش / آتش طور کجا موعود دیدار کجاست
 (د) یکی دریای خون دائم که آن را دیده می‌گویم / یکی وادی غم دائم که آن را دل همی خوانم

(۱) الف - د (۲) الف - ب (۳) ب - د (۴) ب - ج

۷- در کدام بیت «مراعات‌نظیر» کمتری وجود دارد؟

- (۱) تا دل هرزه‌گرد من رفت به چین زلف او / زان سفر دراز خود عزم وطن نمی‌کند
 (۲) چگونه سر ز خجلت برآوردم بر دوست / که خدمتی به‌سزا بر نیامد از دستم
 (۳) گل چو شمع خوبرویی بر فروخت / بلبل بیچاره را پروانه کرد
 (۴) تیغ برآر از نیام، زهر درافکن به جام / کز قُبل ما قبول وز طرف ما رضاست

۸- در همی ابیات آرایه‌های «مراعات‌نظیر و تلمیح» مشاهده می‌شود، به‌جز

- (۱) یا رب این آتش که بر جان من است / سرد کن زان سان که کردی بر خلیل
 (۲) در خزانه گنج قارون خواهی ای خسرو تو را / بد سگالت را همی خواهم که چون قارون شود
 (۳) چون خضر دید آن لب جانبخش دل فریب / گفتا که آب چشمه حیوان دهان توست
 (۴) از آب دیده صد ره طوفان لوح دیدم / وز لوح سینه نقشت هرگز نگشت زایل

۹- آرایه‌های «تلمیح، تضمین و مراعات‌نظیر» به ترتیب در ابیات کدام گزینه وجود دارد؟

- (الف) با جوش آمد شراب عشق در میخانه‌ی دل / الا یا ایها الساقی ادر کأساً و ناولها
 (ب) جور تلخ است و لیکن چه کنم گر نبرم / چون گزیر از لب شیرین شکر بار تو نیست
 (ج) چون ناقه‌ی صالح که برآمد ز دل سنگ / تقدیر زادبار من اقبال برآورد
 (د) حذر کنید ز باران دیده‌ی سعدی / که قطره سیل شود چون به یک‌دیگر پیوست

(ه) وه که گر من باز بینم چهر مهر افزای او / تا قیامت شکر گویم طالع پیروز را

(۱) ب - ه - ج (۲) الف - د - ج (۳) ه - الف - د (۴) ج - الف - ب

۱۰- علامت هجایی «U-U-U-U-U-U-U-U-U-U» مربوط به کدام مصراع است؟

- (۱) ز باغ عارض ساقی هزار لاله برآید
 (۲) دو هفته رفت که نواختی به نیم نگاهم
 (۳) که مرهمی بفرستم که خاطرش خستم
 (۴) چو حافظ گنج او در سینه دارم

۱۱- علامت هجایی کدام گزینه با بیت زیر یکسان است؟

«مرد همت اگر که تشنه بمیرد / آب حیوان ز دست خضر نگیرد»

- ۱) گر کنم در سر وفات سری / سهل باشد زبان مختصری
- ۲) دوش ناگاه آن نگار درآمد / گوئیا آفتاب حسن برآمد
- ۳) فغان که آن مه نامهربان مهر گسل / به ترک صحبت یاران خود چه آسان گفت
- ۴) آه ازین زندگی ناخوش من / وز دل و خاطر مشوش من

۱۲- علامت هجایی کدام مصراع در مقابل آن نادرست ذکر شده است؟

- ۱) شرممان باد ز پشمینه‌ی آلوده‌ی خویش (-UU--UU--UU--U-)
- ۲) یکی از عقل می‌لافت یکی طامات می‌بافت (---U---U---U---U)
- ۳) به مزده جان به صبا داد شمع در نفسی (-UU-U-U--UU-U-U)
- ۴) در آتش از خیال رخس دست می‌دهد (--U-U-----U-U--)

۱۳- وزن مصراع «یک حرف صوفیانه بگویم اجازتست» کدام است؟

- ۱) مفعول مفاعیل مفاعیل فعولن
- ۲) مفعول فاعلاتن مفعول فاعلاتن
- ۳) مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن
- ۴) مفعول مفاعیل مفعول مفاعیل

۱۴- وزن همه گزینه‌ها «ناهمسان» است به جز

- ۱) امید هست که زودت به بخت نیک ببینم / تو شاد گشته به فرماندهی و من به غلامی
- ۲) آن کس که اوفتاد خدایش گرفت دست / گو بر تو باد تا غم افتادگان خوری
- ۳) حافظ لب لعلش چو مرا جان عزیزست / عموی بود آن لحظه که جان را به لب آرم
- ۴) نه خود اندر جهان نظیر تو نیست / که قمر چون رخ منیر تو نیست

۱۵- وزن ابیات کدام گزینه «همسان دو لختی» است؟

- الف) شراب تلخ می‌خواهم که مردافکن بود زورش / که تا یک دم بیاسایم ز دنیا و شر و شورش
- ب) گفتم خوشا هوایی کز باد صبح خیرد / گفتا خنک نسیمی کز کوی دلبر آید
- ج) برطرف گلشنم گذر افتاد وقت صبح / آن دم که کار مرغ سحر آه و ناله بود
- د) تا دل من برده‌ای قصد جفا کرده‌ای / نی بر من بوده‌ای نی غم من خورده‌ای

۴ الف - د

۱) ب - ج

۲) الف - ج

۳) ب - د

۱۶- وزن کدام گزینه همسان تک لختی است؟

- ۱) گرم به لطف بخوانی ورم به قهر برانی / تو قهرمانی و قادر بکن هر آن چه توانی
- ۲) دست از طلب ندارم تا کام من برآید / یا تن رسد به جانان یا جان ز تن برآید
- ۳) گناه عشق بتان گرچه ساخت نامه سیاهم / بس است خط عذار تو عذرخواه گناهم
- ۴) جرمی ندارم بیش ازین کز جان وفا دارم تو را / و رقص آزارم کنی هرگز نیازارم تو را

۱۷- مصراع همه ابیات از تکرار چهار بار علامت هجایی مقابل خود تشکیل شده‌اند، به جز

- ۱) تو از هر در که بازایی بدین خوبی و زیبایی / دری باشد که از رحمت به روی خلق بگشایی (U--)
- ۲) گواهی امین است بر درد من / سرشک روان بر رخ زرد من (U--)
- ۳) یار شدم یار شدم با غم تو یار شدم / تا که رسیدم بر تو از همه بیزار شدم (UU--)
- ۴) ای تَتَق بسته از تیره شب بر قمر / طوطی خطت افکنده پر بر شکر (U--)

۱۸- تعداد هجای کشیده در کدام بیت بیشتر است؟

- ۱) دلی که غیب نمای است و جام جم دارد / ز خاتمی که دمی گرم شود چه غم دارد
- ۲) معلم گو ادب کم کن که من ناجنس شاگردم / پدر گو پند کمتر ده که من ناهل فرزندم
- ۳) هزار نقش برآید ز کلک صنع و یکی / به دل‌پذیری نقش نگار ما نرسد
- ۴) بسم از قبول عامی و صلاح نیک نامی / چو به ترک سر نگفتم چه غم از کلاه دارم

۱۹- هجاهای بلند و کوتاه کدام بیت برابر است؟

- ۱) به تیغم گر کشد دستش نگیرم / وگر تیرم زند، منت پذیرم
- ۲) به عزم توبه سحر گفتم استخاره کنم / بهار توبه شکن می‌رسد چه چاره کنم؟
- ۳) مخمور جام عشقم ساقی بده شرابی / پر کن قدح که بی می مجلس ندارد آبی
- ۴) طالع اگر مدد دهد دامنش آورم به دست / گر بکشم زهی طرب ور بکشد زهی شرف

۲۰- کدام بیت بر وزن «مفعول فاعلاتن مفاعیل فاعلن» نیست؟

- ۱) بگشا به شیوه نرگس پر خواب مست را / وز رشک چشم نرگس رعنا به خواب کن
- ۲) برهان ملک و دین که ز دست وزارتش / ایام کان یمین شد و دریا یسارهم
- ۳) دیدار یار غایب دانی چه ذوق دارد / ابری که در بیابان بر تشنه‌ای بیبار
- ۴) شهریست پر کرشمه حوران ز شش جهت / چیزیم نیست و نه خریدار هر ششم

۲۱- نشانه‌های هجایی کدام بیت را می‌توان به دوصورت جدا کرد؟

- ۱) گر دست رسد در سر زلفین تو بازم / چون گوی چه سرها که به چوگان تو بازم
- ۲) به یاد یار و دیار آن چنان بگریم زار / که از جهان ره و رسم سفر براندازم
- ۳) بعد از اینم چه غم از تیر کج انداز حسود / چون به محبوب کمان ابروی خود پیوستم
- ۴) به غیر از آن که بشد دین و دانش از دستم / بیا بگو که ز عشقت چه طرف بر بستم

۲۲- همه واژه‌های کدام گزینه نادرست معنا شده‌اند؟

«الفعدن: سرازیر شدن»، (انبان: کیسه‌ای بزرگ)، (رخام: سنگ مرمر)، (پدرام: آراستن)، (نفحه: ارمغان)، (هویدا: آشکار)، (نطع: حصیر)»

(۱) انبان - رخام - پدرام - نفحه

(۲) الفعدن - انبان - هویدا - پدرام - نطع

۲۳- بیت «چشم حافظ زیر بام قصر آن حوری سرشت / شیوه جنات تجری تحتها الأَنهار داشت» با کدام بیت هم مفهوم است؟

(۱) همیشه تا که ز تأثیر چرخ و گریه‌ی ابر / دهان غنچه را صبا بخنداند

(۲) چون هیچ کس از گریه‌ی من آگه نیست / خوش خوش به میان جان فرو می‌گیرم

(۳) نرگس از چشمک زدن شد فتنه در صحن چمن / شیوه‌های چشم جادوی توام آمد به یاد

(۴) به‌خدا چنان بگیریم ز جدایی حبیبم / که به روی آب ماند تن خسته چون حبایم

۲۴- مفهوم کدام بیت متفاوت است؟

(۱) ای دوست چنان بزی که بعد از مردن / انگشت گزیدنی به دوستان ماند

(۲) بمیرای دوست پیش از مرگ اگر می‌زندگی خواهی / که ادریس از چنین مردن بهشتی گشت پیش از ما

(۳) بکش نفس ستوری را به دشنه حکمت و طاعت / بکش زین دیو دست را که بسیار است دستانش

(۴) نیست شو تا هست گردی ای پسر / ور نگر دی، پست گردی ای پسر

۲۵- مفاهیم «عشق واقعی، آسایش در عین فقر، وصال موجب درمان، گریه در فراق معشوق» به ترتیب در ابیات کدام گزینه وجود دارند؟

الف) تا رفت مرا از نظر آن چشم جهان‌بین / کس واقف ما نیست که از دیده چه‌ها رفت

ب) با آن که جیب و جام من از مال و می تهی است / ما را فراغتی است که جمشید جم نداشت

ج) گواه رهرو آن باشد که سردش یابی از دوزخ / نشان عاشق آن باشد که خشکش بینی از دریا

د) شفای این دل بیمار جز لقای تو نیست / طبیب جان خرابم کسی ورای تو نیست

(۱) ج - الف - د - ب (۲) الف - ب - ج - د (۳) ج - ب - د - الف (۴) الف - د - ج - ب